

Motion

1982/83:642

Sven Munke

Förbud mot användning av hagelvapen vid jakt på vilda gåsarter

När de arktiska sädgässen når Sverige som etappmål på sin långa resa söderut har 8 000 fåglar skadeskjutits i Finland. I vårt land får varje höst ytterligare 6 000 gäss hagel i kroppen utöver de 3 000 som fälls under jakten, främst i Skåne.

Dagens gåsjakt betecknas av ornitologer som en svensk jaktskandal. Det beror på att övervägande delen av svenska jägare saknar eller har obetydliga kunskaper om gåsjakt.

Ett förbud mot gåsjakt med hagelvapen skulle på ett påtagligt sätt minska frekvensen av skadeskjutning.

Skadeskjutning av sädgäss påtalades redan 1969. Sex år senare togs frågan upp av Skånes ornitologiska förening. Var går gränsen för en acceptabel skadeskjutning, undrade föreningen. Vid 10, 20 eller 50 % av gåsbeståndet?

Naturvårdsverket skickade frågan på remiss till organisationerna inom jaktvården, lantbruket, veterinärväsendet, forskningen och naturvården. Alla var tämligen eniga om att skadeskjutningens omfattning var oacceptabel. Mot den bakgrunden krävde Skåneornitologerna 1977 omedelbara åtgärder.

Röntgenundersökningar 1978 bekräftade att skadeskjutningen var så hög som befarats. Åtgärder begärdes på nytt. Naturvårdsverket svarade 1979 att något förbud mot hageljakt för tillfället inte var genomförbart (!). Bl. a. hänvisades till jordbruksdepartementet. Där sades att arbetsbelastningen var så hög att det inte fanns tid för några beslut av den här arten.

Nya sädgäss röntgades vintern 1979-1980. Naturvårdsverket fick rapport i april 1980. Regeringen lämnade ärendet utan åtgärd till jakt- och viltvårdsberedningen. Beredningen svarade att det var för sent att göra något inför 1980 års jakt. Men det var gott om tid för beslut om åtgärder till jaktsäsongen 1981. Ingenting har sedan hänt som förändrat formerna för gåsjakt i Sverige.

Röntgenundersökningen av sädgäss gjordes i samråd med Skånska jaktsällskapet och Skånes ornitologiska förening. Under säsongerna 1978-79 och 1979-80 sköts 200 sädgäss med kulvapen. De röntgades på Malmö djursjukhus.

Av de gäss som varit med om mer än en jaktsäsong hade 62 % hagel i kroppen. Av de fåglar som överlevt sin första höst hade 28 % hagelskador. Upp till 12 hagel påträffades i samma fågel. I medeltal hade sädgässen 2,3

hagel i kroppen. En del fåglar bar hagel av olika storlekar och hade alltså skadats vid mer än ett tillfälle.

Undersökningen visar att för varje gås som fälls, skadas två. Det betyder ca 6 000 årligen under den svenska gåsjakten. Detta är dock en siffra som överträffas i Finland. Där beräknas jakten skada ca 8 000 sädgäss varje år. Det är stora mängder sädgäss som har rastområde i Sverige. Tidigare var Skåne utan konkurrens i det avseendet. Numera är det Tåkernbygden i Östergötland som används som rastplats av gässen. Man beräknar att ca 25 000 sädgäss kommer till Tåkern varje höst. Av dessa är det bara en bråkdel som är svenska. Den inhemska vildgåsstammen är inte så stor. De flesta av de gästande gässen startar sin långa resa i norra Finland och norra Sovjet. Som svensk häckfågel är sädgåsen numera sällsynt.

Som framgår av ovanstående undersökningar är frekvensen skadeskjutna gäss ur djurskydds- och naturvårdssynpunkt orimlig. Anledningen är i stor utsträckning bristande kunskaper om jakten och att man använder sig av hagelvapen. För att komma till rätta med detta borde omedelbara åtgärder sättas in. Förbud mot gåsjakt med hagelvapen skulle enligt många bedömare vara en vettig åtgärd.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om förbud att använda hagelvapen vid jakt på vilda gåsarter.

Stockholm den 20 januari 1983

SVEN MUNKE (m)